

Foto: Susanne Walström/Johnér, Danish Sarcree

Månadsrapport

Maj

Beslutas av landstingsstyrelsen
29 augusti 2017

Stockholms läns landsting

Månadsrapport per maj 2017

Perioden januari-maj i korthet

- Periodens resultat före omställningskostnader¹ uppgår till 1 422 miljoner kronor.
- Prognostiserat resultat för 2017 före omställningskostnader uppgår till 500 miljoner kronor, jämfört med årsbudgeten på 283 miljoner kronor.
- Periodens investeringar uppgår till 4 800 miljoner kronor.
- Investeringsprognosen för 2017 uppgår till 18 467 miljoner kronor att jämföra med årets investeringsbudget som uppgår till 19 239 miljoner kronor.

1. Resultat

Resultatet före omställningskostnader uppgår per sista maj till 1 422 miljoner kronor vilket är 531 miljoner kronor högre än motsvarande period föregående år. Periodens positiva resultatutveckling beror framförallt på att de samlade skatteintäkterna ökar med 5,8 procent. Därtill är ökningstakten för verksamhetens intäkter högre än ökningen för verksamhetens kostnader, som ökar med 3,7 procent. Procentuellt sett är kostnadsökningstakten fortsatt högre för avskrivningar och finansnetto² och uppgår till 10,9 procent respektive 104,5 procent.

Resultat Mkr	Utfall	Utfall	Förändring	Prognos	Budget	Avvikelse	Bokslut
	2017	2016		2017	2017	Prognos	
	jan-maj	jan-maj				- budget	2016
Verksamhetens intäkter	9 098	8 416	8,1 %	21 984	21 160	824	21 102
Bemanningskostnader	-13 023	-12 475	4,4 %	-29 853	-29 371	-482	-29 175
Köpt hälso- och sjukvård, tandvård	-8 468	-8 141	4,0 %	-20 093	-19 986	-107	-19 357
Köpt trafik	-5 616	-5 548	1,2 %	-13 866	-13 800	-66	-13 433
Övriga kostnader	-9 026	-8 677	4,0 %	-24 823	-25 054	231	-22 551
Verksamhetens kostnader	-36 132	-34 841	3,7 %	-88 635	-88 211	-424	-84 515
Avskrivningar	-1 995	-1 798	10,9 %	-5 616	-5 531	-85	-4 633
Verksamhetens nettokostnader	-29 028	-28 223	2,9 %	-72 267	-72 583	316	-68 045
Samlade skatteintäkter	31 187	29 474	5,8 %	74 840	74 979	-139	71 010
Finansnetto	-736	-360	104,5 %	-2 073	-2 113	40	-1 257
Resultat före omställningskostnader	1 422	891		500	283	217	1 708
Omställningskostnader	-337	-267		-1 080	-1 120	40	-899
Resultat efter omställningskostnader	1 085	624		-580	-837	257	808

Det prognostiserade resultatet för 2017 före omställningskostnader beräknas uppgå till 500 miljoner kronor i jämförelse med årets budget som uppgår till 283 miljoner kronor. Ett positivt resultat före

¹ Omställningskostnader avser omstruktureringskostnader inom ramen för framtidens hälso- och sjukvård.

² Finansnettot består av finansiella intäkter och finansiella kostnader.

omställningskostnader skapar förutsättningar att klara de ekonomiska utmaningar landstinget står inför under de kommande åren med fortsatt hög investeringstakt. I prognosen för 2017 ingår viss reservering för bland annat osäkerheter i den samlade skatteintäktsutvecklingen samt för pensioner.

För jämförbarhet mellan åren är omställningskostnader exkluderade i alla jämförelsesiffror. Årets prognos för omställningskostnader uppgår till 1 080 miljoner kronor varav 337 miljoner kronor är upparbetade per maj. Det prognostiserade resultatet efter omställningskostnader uppgår till -580 miljoner kronor.

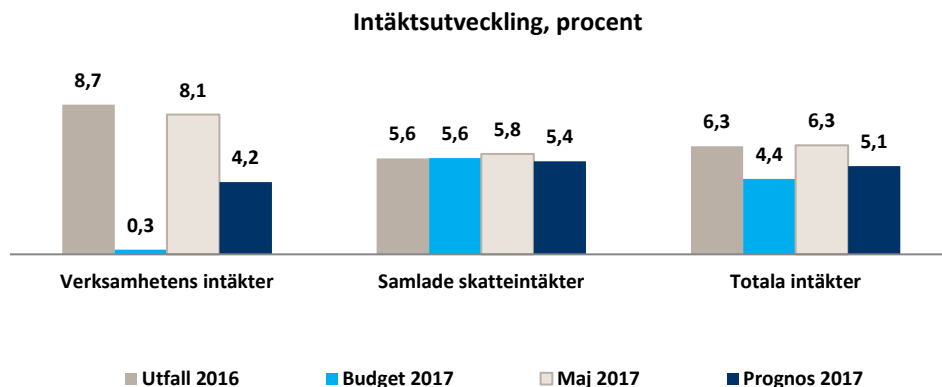
Stockholms läns landsting genomför en utbyggnad och upprustning av hälso- och sjukvården och kollektivtrafiken som svarar mot den växande befolkningens behov. Satsningarna inom landstinget medför både ekonomiska och planeringsmässiga utmaningar. För att säkerställa en långsiktigt stabil ekonomi måste arbetet med att anpassa kostnadsutvecklingen till landstingets långsiktiga ekonomiska förmåga få fortsatt hög prioritet.

Under året pågår fortsatt arbetet med programmet Effektivare landsting. Det syftar till att frigöra resurser till landstingets kärnverksamheter genom att säkerställa en effektiv ledning, styrning och uppföljning av landstingets verksamheter.

Tabellen nedan visar landstingets resultat per den sista maj uppdelat på kärnverksamheterna. Se vidare avsnitt 3 för hälso- och sjukvård samt avsnitt 4 för kollektivtrafik.

Resultat per verksamhetsområde Mkr	Landstings- bidrag jan-maj	Intäkter jan-maj	Kostnader jan-maj	Resultat jan-maj	Prognos 2017	Budget- avvikelse
Hälso- och sjukvård	23 760	4 984	-28 748	-4	287	23
Kollektivtrafik	4 147	5 150	-8 594	703	350	100
Kultur	268	40	-304	4	0	0
Regionplanering	70	1	-67	4	0	0
Övrig verksamhet	1 290	36 643	-37 216	717	-137	94
Koncernjusteringar	-29 535	-6 482	36 017	-1	0	0
Resultat före omställningskostnader	0	40 335	-38 913	1 422	500	217
Omställningskostnader			-337	-337	-1 080	40
Resultat efter omställningskostnader	0	40 335	-39 250	1 085	-580	257

1.1 Intäkter

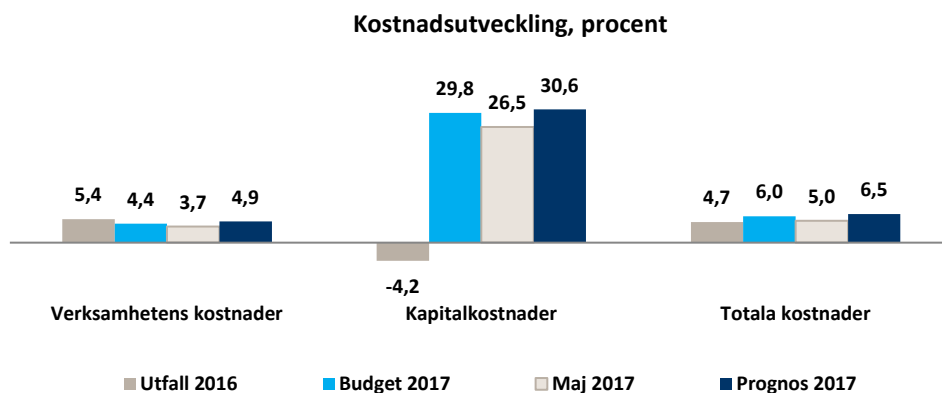
Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter uppgår till 9 098 (8 416)³ miljoner kronor, vilket är en ökning med 8,1 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. De intäkter som ökat mest är resenärsintäkter och sålda primärtjänster. Prognosen för verksamhetens intäkter uppgår till 21 984 miljoner kronor, en ökning med 824 miljoner kronor i jämförelse med årets budget.

Samlade skatteintäkter

Periodens samlade skatteintäkter inklusive generella statsbidrag och avgift till utjämningsystemet uppgår till 31 187 (29 474) miljoner kronor. Detta är en ökning med 5,8 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år till följd av ett ökat skatteunderlag. För 2017 prognostiseras de samlade skatteintäkterna uppgå till 74 840 miljoner kronor, en minskning med 139 miljoner kronor i jämförelse med budget.

1.2 Kostnader

³ Siffror inom parentes avser motsvarande period 2016.

Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader för perioden uppgår till 36 132 (34 841) miljoner kronor, en ökning med 3,7 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. Köpt hälso- och sjukvård och bemanningskostnader, som tillsammans svarar för 59 procent av verksamhetens kostnader, representerar en större del av kostnadsökningen. Prognosen för verksamhetens kostnader uppgår till 88 635 miljoner kronor, vilket är 424 miljoner högre än budget.

Periodens bemanningskostnader uppgår till 13 023 (12 475) miljoner kronor, en ökning med 4,4 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. Personalvolymen mätt i antal helårsarbeten⁴ uppgår till 42 462 (42 027), vilket motsvarar en ökning med 1,0 procent. För helåret 2017 prognostiserar verksamheterna en ökning av antal helårsarbeten med 37 i jämförelse med budgeterat antal, 42 357. I bemanningskostnaderna ingår kostnader för inhyrd personal med 245 (189) miljoner kronor, vilket motsvarar 1,9 (1,5) procent av periodens totala bemanningskostnader.

Kostnadsökningstakten avseende bemanningskostnader är oroväckande. För att inte överskrida den budgeterade kostnadsökningstakten måste verksamheterna fokusera på de utmaningar som finns inom områden som personalvolym och sjuktal.

Kapitalkostnader

Stockholms läns landsting gör stora investeringar i hälso- och sjukvård och i kollektivtrafik. Investeringarna påverkar landstingets ekonomi på sikt genom ökade kapitalkostnader samt ökade driftkostnader.

Avskrivningskostnaderna för perioden uppgår till 1 995 (1 798) miljoner kronor och har ökat med 10,9 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. Avskrivningarna ökar till följd av genomförda investeringar. De prognostiserade avskrivningarna för 2017 uppgår till 5 616 miljoner kronor vilket är 85 miljoner kronor högre än årets budget.

Periodens finansnetto⁵ uppgår till -736 (-360) miljoner kronor. Det prognostiserade finansnettot för 2017 uppgår till -2 073 miljoner kronor vilket är 40 miljoner kronor bättre än budget, framför allt beroende på fortsatt låga marknadsräntor och lägre upplåning än planerat.

⁴ Helårsarbeten avser avtalad tid (närvaro och frånvaro) i förhållande till det individuella heltidsmättet för aktuellt antal dagar under perioden.

⁵ Finansnettot består av finansiella intäkter och finansiella kostnader.

2. Investeringar

Stockholmsregionen växer kraftigt, vilket i grunden är positivt men medför även ett ökat investeringsbehov inom såväl hälso- och sjukvård som kollektivtrafik. Årets investeringsbudget uppgår till 19 239 miljoner kronor.

Investeringar Mkr	Utfall	Utfall	Prognos 2017	Budget 2017	Bokslut 2016	Upparbetningsgrad %	
	2017	2016				2017	2016
	jan-maj	jan-maj				jan-maj	jan-maj
Vård inkl fastigheter (LFS)	1 282	1 280	4 405	4 691	3 884	27,3	29,9
Nya Karolinska Solna	1 185	1 658	3 167	3 089	3 855	38,4	37,7
Kollektivtrafik (TN)	2 091	1 992	8 423	8 423	6 147	24,8	32,2
Citybanan	0	27	709	709	378	0,0	6,7
Utbyggd tunnelbana	235	257	737	1 291	658	18,2	33,7
Övrigt	6	35	1 026	1 035	144	0,6	7,8
Totala investeringar SLL-koncernen	4 800	5 249	18 467	19 239	15 065	24,9	31,8

Periodens investeringar uppgår till 4 800 miljoner kronor, vilket motsvarar en upparbetningsgrad på 24,9 procent i förhållande till årets budget. Årets investeringsprognos uppgår till 18 467 miljoner kronor, vilket är 772 miljoner kronor lägre än årets budget. Prognosavvikelserna återfinns främst inom vård inklusive fastigheter samt utbyggd tunnelbana och förklaras under avsnitt 3 Hälso- och sjukvård samt avsnitt 4 Kollektivtrafik.

3. Hälso- och sjukvård

Resultat hälso- och sjukvård*	Utfall	Utfall	Förändring	Prognos 2017	Budget 2017	Avvikelse Prognos - budget	Bokslut 2016
	2017	2016					
Mkr	jan-maj	jan-maj					
Verksamhetens intäkter							
Patientavgifter	600	591	1,6 %	1 426	1 427	-2	1 401
Landstingsbidrag	24 064	22 390	7,5 %	57 642	57 642	0	54 559
Övriga intäkter	3 749	3 542	5,8 %	9 232	9 086	146	9 021
Summa verksamhetens intäkter	28 413	26 523	7,1 %	68 300	68 155	145	64 981
Verksamhetens kostnader							0
Bemanningskostnader	-11 677	-11 165	4,6 %	-26 676	-26 271	-405	-26 095
Köpt hälso- och sjukvård, tandvård	-8 587	-8 045	6,7 %	-20 350	-20 119	-231	-19 616
Övriga kostnader	-7 421	-7 066	5,0 %	-18 750	-19 221	470	-17 359
Summa verksamhetens kostnader	-27 686	-26 276	5,4 %	-65 776	-65 611	-165	-63 070
Avskrivningar	-399	-292	36,8 %	-1 261	-1 301	40	-805
Finansnetto	-333	-98		-975	-980	4	-510**
Resultat	-5	-144		287	263	24	595***

*Hälso- och sjukvård innefattar hälso- och sjukvårdsnämnden, Kommunalförbundet sjukvård och omsorg, Stockholms läns sjukvårdsområde, Karolinska Universitetssjukhuset, Södersjukhuset AB, Danderyds Sjukhus AB, Södertälje Sjukhus AB, TioHundra AB, S:t Eriks Ögonsjukhus AB, Folk tandvården Stockholms Län AB, Ambulanssjukvården i Storstockholm AB, Stockholm Care AB, MediCarrier AB, patientnämnden och NKS Bygg.

**Exklusive ränteeffekt på pensionskostnader för bolag inom LISAB-koncernen.

***Avser resultat före bokslutsdispositioner och skatt justerat för ränteeffekt på pensionskostnader.

Resultatet för den samlade hälso- och sjukvården per maj uppgår till -5 (-144) miljoner kronor. För helåret prognostiseras ett resultat på 287 miljoner kronor, vilket är 24 miljoner kronor högre än budget. Inom den samlade hälso- och sjukvården uppgår periodens verksamhetsintäkter till 28 413 (26 523) miljoner kronor, vilket är en ökning med 7,1 procent i jämförelse med föregående år. Ökningen beror framför allt på ett ökat landstingsbidrag. Årsprognosen för verksamhetens intäkter efter maj månads bokslut ökar med 145 miljoner kronor i jämförelse med budget. Ökningen beror på ökad försäljning av material och tjänster samt en ökning av övriga intäkter.

Hälso- och sjukvårdens verksamhetskostnader uppgår till 27 686 (26 276) miljoner kronor, en ökning med 5,4 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år.

Bemanningskostnaderna uppgår till 11 677 (11 165) miljoner kronor för perioden, en ökning med 4,6 procent. Ökningen består delvis av en volymökning av antalet helårsarbeten med 0,9 procent i jämförelse med samma period föregående år, avtalsenlig löneökning, ökade kostnader för inhyrd personal samt ökade pensionskostnader. Årsprognosen för bemanningskostnaderna ökar med 405 miljoner kronor i jämförelse med årets budget. I bemanningskostnaderna ingår kostnader för inhyrd personal med 195 (149) miljoner kronor, där kostnaden för inhyrda sjuksköterskor ökar mest. Kostnaden för inhyrd personal står för 1,7 (1,4) procent av de totala bemanningskostnaderna.

Merparten av sjukvårdsproducenterna rapporterar om bemanningssvårigheter, framför allt vid rekrytering av sjuksköterskor. Detta får till följd att antalet disponibla vårdplatser inte motsvarar behovet och orsakar överbeläggningar samt utlokalisering av patienter. Kostnaden för sjukfrånvaro ökar. Bemanningssvårigheterna medför även ökade kostnader för övertid och ett ökat behov av inhyrd personal.

Kostnaderna för köpt hälso- och sjukvård uppgår till 8 587 (8 045) miljoner kronor, en ökning med 6,7 procent. Större ökning av köpt vård finns inom mottagningsverksamhet inklusive hemsjukvård, habilitering och övrig köpt hälso- och sjukvård. Övriga kostnader ökar med 5,0 procent, där framför allt läkemedel, tekniska hjälpmedel för funktionshindrade, lokalkostnader samt IT-tjänster ökar.

Den totala vårdkonsumtionen gällande antal läkarbesök minskar, -2,9 procent, i jämförelse med föregående år. Övriga besök⁶ ökar med 3,1 procent. Antal vårdtillfällen minskar med -1,6 procent.

Avskrivningskostnaderna för hälso- och sjukvården uppgår till 399 (292) miljoner kronor och ökar med 36,8 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. Avskrivningarna ökar framför allt på Karolinska Universitetssjukhuset med anledning av att ny medicinteknisk utrustning tagits i bruk och på Nya Karolinska Solna där byggnader har färdigställts och delvis tagits i bruk. De prognostiserade avskrivningarna för 2017 uppgår till 1 261 miljoner kronor vilket är 40 miljoner kronor lägre än årets budget. Finansnettot⁷ uppgår för perioden till -333 (-98) miljoner kronor, där ökningen härrör sig till Nya Karolinska Solna.

Investeringar inom hälso- och sjukvård

För perioden uppgick hälso- och sjukvårdens totala ackumulerade investeringar till 2 467 miljoner kronor, vilket motsvarar en upparbetningsgrad i förhållande till årets budget på 31,7 procent. Några av de större investeringarna som pågår under året är Nya Karolinska Solna, behandlingsbyggnad Danderyds sjukhus, ny- och ombyggnation operation Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge, vårdavdelningar och behandling S:t Görans sjukhus, ny- och ombyggnation Södertälje sjukhus och behandlingsbyggnad Södersjukhuset.

Prognosen för investeringar inom hälso- och sjukvård 2017 uppgår till 7 572 miljoner kronor, vilket är 208 miljoner kronor lägre än årets budget. Prognosdifferensen kan hänföras till förseningar i om-/tillbyggnader av akutsjukhusen och beror på förskjutningar mellan åren.

⁶ Övriga besök avser besök som genomförs hos till exempel distrikts- och undersköterskor på husläkarmottagningar, hos fysioterapeuter, logopeder, arbetsterapeuter och kiropraktorer.

⁷ Finansnettot består av finansiella intäkter och finansiella kostnader.

4. Kollektivtrafik⁸

Kollektivtrafikens resultat per maj uppgår till 703 (289) miljoner kronor, vilket är 414 miljoner kronor högre än motsvarande period föregående år. För helåret prognosticeras ett resultat på 350 miljoner kronor, vilket är 100 miljoner kronor högre än årets budget.

Resultat kollektivtrafik*	Utfall		Förändring	Prognos		Budget	Avvikelse	Bokslut
	2017	2016		2017	2017			
Mkr	jan-maj	jan-maj					Prognos - budget	2016
Verksamhetens intäkter								
Resenärsintäkter	3 388	3 124	8,4 %	8 098	7 877		221	7 542
Landstingsbidrag	4 147	4 014	3,3 %	9 952	9 952		0	9 634
Övriga intäkter	1 726	1 407	22,6 %	4 381	3 946		434	3 983
Summa verksamhetens intäkter	9 260	8 546	8,4 %	22 431	21 775		655	21 159
Verksamhetens kostnader								
Bemanningskostnader	-311	-268	15,9 %	-746	-741		-5	-645
Köpt trafik	-5 615	-5 546	1,2 %	-13 859	-13 794		-66	-13 431
Övriga kostnader	-1 282	-1 140	12,4 %	-3 780	-3 375		-405	-3 612
Summa verksamhetens kostnader	-7 207	-6 954	3,6 %	-18 385	-17 909		-475	-17 688
Avskrivningar	-1 163	-1 098	5,9 %	-3 197	-3 073		-124	-2 830
Finansnetto	-188	-205	-8,7 %	-499	-543		44	-480**
Resultat	703	289		350	250		100	161***

* Kollektivtrafik innefattar trafikförvaltningen, AB Storstockholms Lokaltrafik, Waxholms Ångfartygs AB, färdtjänstverksamheten och förvaltning för utbyggd tunnelbana.

**Exklusive ränteeffekt på pensionskostnader för bolag inom LISAB-koncernen.

***Avser resultat före bokslutsdispositioner och skatt justerat för ränteeffekt på pensionskostnader.

Periodens resenärsintäkter uppgår till 3 388 (3 124) miljoner kronor, vilket är 8,4 procent högre än motsvarande period föregående år. Ökningen förklaras främst av en ökad försäljning av långa periodbiljetter i början av året, det vill säga innan prisförändringen trädde i kraft⁹, samt ett ökat resande med reskassa¹⁰. Prognosen för resenärsintäkterna överstiger årets budget med 221 miljoner kronor. Ökningen kommer sig av en högre resandebas än budgeterat vid ingången av 2017, positiva effekter av förändringar i biljettsortimentet samt den positiva intäktsutvecklingen i inledningen av året.

Periodens övriga intäkter uppgår till 1 726 (1 407) miljoner kronor, vilket är 22,6 procent högre än motsvarande period föregående år. Avvikelsen förklaras av högre intäkter avseende näringsbidrag samt ökad ersättning för sjukresor. Dessutom tillkommer flertalet resultatneutrala poster såsom externa projekt samt vidarefaktureringar av drivström och bränsle.

⁸ Verksamhetsområdet kollektivtrafik omfattar kollektivtrafik på land och på vatten, särskild kollektivtrafik, samt utbyggnaden av Stockholms tunnelbana.

⁹ En prisförändring inom SL-trafiken trädde i kraft den 9 januari 2017.

¹⁰ Reskassa är biljettpengar laddade på ett SL Access-kort vilket ger lägsta möjliga pris på enkelbiljetter inom SL-trafiken.

Prognosen för övriga intäkter överstiger budget med 434 miljoner kronor, vilket främst förklaras av högre intäkter från näringsbidrag samt vidarefakturerings av drivström och bränsle. Vidarefakturerings av drivström och bränsle är resultatneutral.

Kostnaderna för köpt trafik uppgår under perioden till 5 615 (5 546) miljoner kronor, en ökning med 1,2 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. Prognosen för köpt trafik överstiger årets budget med 66 miljoner kronor. Avvikelsen, i jämförelse med såväl motsvarande period föregående år samt budget, beror huvudsakligen på att indexkostnaderna inom bussverksamheten bedöms öka till följd av en förändrad beräkningsmodell, högre kostnader för banavgifter avseende pendeltågsverksamheten samt att en ny avtalskonstruktion inom pendeltågsverksamheten resulterar i högre kostnader för drivström. Kostnaderna för drivström påverkar dock inte resultatet då de vidarefaktureras till entreprenören under året.

Periodens övriga kostnader uppgår till 1 282 (1 140) miljoner kronor, vilket är 12,4 procent högre än motsvarande period föregående år. Prognosen för övriga kostnader överstiger budget med 405 miljoner kronor. Avvikelsen, i jämförelse med såväl motsvarande period föregående år samt budget, består huvudsakligen av ökade kostnader för externa projekt vilket är en resultatneutral post. Utöver detta har vissa upparbetade utgifter inom investeringsprojekt samt restvärden inom anläggningsregistret kostnadsförts, varav merparten avser upparbetning inom Program Spårväg City.

Investeringar inom kollektivtrafik

Under perioden uppgår kollektivtrafikens totala investeringar till 2 326 miljoner kronor, vilket motsvarar en upparbetningsgrad i förhållande till årets budget på 22,3 procent. Några av de större investeringar som pågår under året är Program Röda linjen, Program Pendeltåg, Program Roslagsbanans utbyggnad, Program Tvärbana Norr Solnagrenen, Program Tvärbana Norr Kistagrenen, Citybanan¹¹ samt utbyggnad av tunnelbanan¹².

Prognosen för investeringar inom kollektivtrafiken under 2017 uppgår till 9 870 miljoner kronor vilket är 554 miljoner kronor lägre än årets budget. Prognosavvikelsen beror på att projekteringsarbeten, förberedande arbeten

¹¹ Trafikverket ansvarar för byggandet av Citybanan, men de två stationerna finansieras och ägs av Stockholms läns landsting.

¹² Blå linje (Kungsträdgården – Nacka centrum – söderort), Gul linje (Odenplan – Arenastaden) och Blå linje (Akalla – Barkarby) samt att bygga ut depå och fordonskapacitet inför trafikstart.

och byggstart avseende utbyggd tunnelbana skjuts fram tidsmässigt i jämförelse med de förutsättningar som rädde när budgeten beslutades.